

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๑๒

วันอังคาร ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๓. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๔. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๕. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๖. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๗. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๘. นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๙. พลตรี วีระ โรจนพาศ	กรรมการ
๑๐. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๑. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๒. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	(ลาการประชุม)
๒. นายนครินทร์ สิงห์เสณี	(ลาการประชุม)
๓. นางจรี วิจิตรวาทการ	(ลาการประชุม)
๔. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)
๕. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	(ลาการประชุม)
๖. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	(ลาการประชุม)
๗. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	(ลาการประชุม)
๘. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเรียม

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๒. นางสาวจีระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๓. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. พันโท สดุดี ภาวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม

ผู้อำนวยการสำนักกิจการพรรคการเมือง
และการออกเสียงประชามติ

๒. นายกิตติพล พยัคฆเดชาพันธ์

ผู้อำนวยการฝ่ายกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

๓. นายอมร รัชตังกูร

ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบระบบบัญชี การเงิน
และทรัพย์สิน

๔. นายนิทัศน์ ประทักษ์ใจ

ผู้อำนวยการฝ่ายกิจการพรรคการเมือง

๕. นายโชคดี ด้วงแป้น

พนักงานการเลือกตั้ง

๖. นายกิตติราช บุรณสิทธิเวช

นิติกร

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๑๑ วันจันทร์ ที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่บทเฉพาะกาล เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

บทเฉพาะกาล

“บทเฉพาะกาล”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อบทเฉพาะกาล โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑๔

“มาตรา ๑๑๔ ให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้พรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งดำเนินการให้มีสมาชิก สาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และจัดให้มีทุนประเดิมพรรคการเมือง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้ครบถ้วนตามวรรคสอง ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพพรรคการเมือง”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- การให้พรรคการเมืองสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามวรรคสามจะต้องให้พรรคการเมืองนั้นเข้าสู่กระบวนการตามร่างมาตรา ๗๘ ก่อนหรือไม่

- ควรมีการตรวจสอบก่อนว่าพรรคการเมืองได้ดำเนินการครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดในวรรคสองหรือไม่ และควรให้พรรคการเมืองเข้าสู่กระบวนการตามร่างมาตรา ๗๘ ก่อนดำเนินการให้พรรคการเมืองสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง ส่วนความในวรรคสองที่กำหนดเรื่องจัดให้มีทุนประเดิมพรรคการเมืองนั้น อาจส่งผลกระทบต่อพรรคการเมืองปัจจุบันโดยเฉพาะพรรคการเมืองขนาดเล็ก

นายพิชโรดม ลิ้มปิษฐีธร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เจตนารมณ์ของวรรคสามเป็นบทกำหนดโทษสำหรับพรรคการเมืองที่ไม่ดำเนินการตามวรรคสองจะต้องสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองโดยผลของกฎหมาย อย่างไรก็ตาม เพื่อความสมบูรณ์ของร่างมาตรานี้คณะอนุกรรมการจะดำเนินการปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๑๑๔ แล้วนำเสนอที่ประชุมพิจารณาอีกครั้ง

พันโท สดุดี ภาณุตานนท์ ฦ มหาสารคาม ผู้อำนวยการสำนักกิจการพรรคการเมือง และการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า พรรคการเมืองปัจจุบันมีจำนวนเจ็ดสิบพรรคการเมือง จึงควรกำหนดให้พรรคการเมืองเหล่านั้นต้องจัดให้มีทุนประเดิมพรรคการเมืองและต้องมาจากผู้จัดตั้งพรรคการเมืองจำนวนห้าร้อยคนด้วย

- มีกรรมการแสดงความคิดเห็นว่า หลักการเรื่องการให้พรรคการเมืองจัดให้มีทุนประเดิมพรรคการเมืองเพื่อให้พรรคการเมืองมีเงินทุนสำหรับดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง

ควรใช้บังคับแก่พรรคการเมืองที่จะจัดตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองฉบับใหม่เท่านั้น ส่วนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ควรกำหนดให้มีเรื่องเงินทุนประเดิมพรรคการเมืองก็ได้ แต่ควรกำหนดให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ จะต้องดำเนินการในเรื่องสมาชิกของพรรคการเมืองให้มีจำนวนตามที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองฉบับใหม่

- ควรกำหนดให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ จัดให้มีทุนประเดิมพรรคการเมืองอย่างน้อยจำนวนหนึ่งล้านบาท ซึ่งจะทำให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินกิจการของพรรคการเมืองต่อไปได้

- หลักการเรื่องการให้พรรคการเมืองดำเนินการให้มีสมาชิกและจัดให้มีทุนประเดิมพรรคการเมืองเป็นหลักการสำคัญ โดยพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ส่วนใหญ่เป็นพรรคการเมืองขนาดเล็ก ดังนั้น การกำหนดให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ต้องมีสมาชิกพรรคการเมืองและมีทุนประเดิมพรรคการเมือง อาจส่งผลกระทบต่อพรรคการเมืองขนาดเล็ก

- ระยะเวลาตามวรรคสองที่กำหนดให้พรรคการเมืองดำเนินการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับนั้นเป็นระยะเวลาที่น้อยเกินไป

- หลักการในการจัดตั้งพรรคการเมืองตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คือ การให้พรรคการเมืองจะต้องมีทุนประเดิมพรรคการเมืองและการจัดตั้งพรรคการเมืองต้องไม่ยากหรือง่ายเกินไป ซึ่งการจำกัดเสรีภาพทางการเมืองในลักษณะดังกล่าว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองขนาดเล็กมากเกินไปและไม่ถือว่าขัดต่อหลักการในการจัดตั้งพรรคการเมือง

- หลักการในการจัดตั้งพรรคการเมืองควรนำไปใช้กับพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วย ซึ่งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ บางพรรคมีทุนประเดิมอยู่แล้ว จึงควรพิจารณาว่าจะนำหลักการของร่างมาตรา ๑๑๔ ไปบังคับใช้กับพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ อย่างไร

- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีข้อมูลทุนประเดิมของพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งเจ็ดสิบพรรคการเมืองหรือไม่ ส่วนความในวรรคสองที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการภายในเก้าสิบวันนั้นเป็นระยะเวลาที่น้อยเกินไป

พันโท สดุดี ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม ผู้อำนวยการสำนักกิจการพรรคการเมือง และการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีข้อมูลจำนวนเงินทุนประเดิมของพรรคการเมืองบางพรรคเท่านั้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ จะมีสมาชิกพรรคการเมืองและมีสาขาพรรคการเมืองอยู่แล้ว แต่พรรคการเมืองเหล่านั้นจะต้องดำเนินการให้มีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดและจัดให้มีทุนประเดิมพรรคการเมืองตามร่างมาตรา ๑๑๔ ด้วย ส่วนการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ภายหลังร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับนั้น ในร่างมาตรา ๙ กำหนดให้ผู้ร่วมจัดตั้งพรรคการเมืองทุกคนต้องจ่ายเงินทุนประเดิมให้กับพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าคนละสองพันบาท เมื่อนำไปคำนวณกับผู้ร่วมจัดตั้งพรรคการเมืองจำนวนห้าร้อยคนแล้ว พรรคการเมืองจะมีเงินทุนประเดิมไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท เช่นเดียวกับ

พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งจะมีเงินทุนประเดิมไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาทเช่นเดียวกัน

- หากขยายระยะเวลาในการดำเนินการตามวรรคสอง อาจกระทบต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกภายหลังรัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ ดังนั้น ควรกำหนดหลักการในเรื่องการจัดตั้งพรรคการเมืองให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดการปฏิรูปพรรคการเมืองอย่างแท้จริง

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า จากการตรวจสอบข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่า พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ บางพรรคเท่านั้นที่มีสมาชิกพรรคการเมืองจำนวนห้าพันคนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และพรรคการเมืองส่วนใหญ่ไม่มีเงินทุนประเดิมพรรคการเมือง หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองมีผลใช้บังคับก็จะทำให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ จะต้องดำเนินการให้ครบเงื่อนไขตามที่กำหนดในร่างมาตรา ๑๑๔ ด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้พรรคการเมืองจะต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าพันคน จากการตรวจสอบข้อมูลพบว่า พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งเจ็ดสิบพรรคการเมือง มีสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าพันคนอยู่แล้ว

- ควรแก้ไขระยะเวลาให้พรรคการเมืองดำเนินการตามวรรคสองจากเก้าสิบวันเป็นหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จะเหมาะสมมากกว่า

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบระบบบัญชี การเงิน และทรัพย์สิน ชี้แจงว่า จำนวนเงินทุนประเดิมของพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ สามารถตรวจสอบจากงบการเงินของพรรคการเมืองที่มีอยู่เดิมแต่ละพรรคได้ โดยตรวจสอบว่า พรรคการเมืองใดมีรายรับสูงกว่ารายจ่ายสะสมของพรรคการเมืองเกินกว่าหนึ่งล้านบาท จะทำให้ทราบข้อมูลว่าพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ พรรคการเมืองใดบ้างประสบปัญหาเรื่องทุนประเดิมพรรคการเมือง

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า หลักการเรื่อง “ทุนประเดิมพรรคการเมือง” เป็นหลักการใหม่ที่บัญญัติเป็นครั้งแรกในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งเป็นเงินที่เรียกเก็บจากผู้ร่วมจัดตั้งพรรคการเมือง ดังนั้น เมื่อใช้คำว่า “ทุนประเดิมพรรคการเมือง” ตามความในร่างมาตรา ๑๑๔ จะทำให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ต้องดำเนินการเพื่อให้ผู้ก่อตั้งพรรคการเมืองจ่ายเงินทุนประเดิม เพื่อจะคงสภาพความเป็นพรรคการเมืองต่อไป

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบระบบบัญชี การเงิน และทรัพย์สิน ชี้แจงว่า เงินที่อยู่ในบัญชีของพรรคการเมืองส่วนใหญ่เป็นเงินทุนที่มีมาตั้งแต่เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง เช่น เงินค่าบำรุงสมาชิก เป็นต้น โดยในแต่ละปีเงินจำนวนดังกล่าวพรรคการเมืองจะเก็บสะสมไว้เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองในปีต่อ ๆ ไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า พรรคการเมืองที่ต้องการคงสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนี้ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ให้ครบถ้วน อย่างไรก็ตาม พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนี้ กำหนดไว้ได้ทั้งหมด เช่น เรื่องทุนประเดิมพรรคการเมือง เป็นต้น แต่พรรคการเมืองดังกล่าวจะมีเงินทุนสะสมของพรรคที่อาจนำมาใช้แทนทุนประเดิมพรรคการเมืองได้

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบระบบบัญชี การเงิน และทรัพย์สิน ชี้แจงว่า โดยหลักงบการเงินของพรรคการเมืองจะประกอบด้วยงบดุลซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง ทั้งนี้ ในทางบัญชีค่านามที่ใช้เรียกเงินของพรรคการเมืองมีสองประเภท คือ ประเภทที่หนึ่ง ทุนของพรรคการเมือง และประเภทที่สอง รายรับสูงกว่ารายจ่ายสะสม

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรบันทึกเป็นข้อสังเกตไว้เบื้องต้นว่า คำว่า “ทุนประเดิมพรรคการเมือง” อาจใช้คำว่า “ทุนของพรรคการเมือง” แทนได้ เพื่อไม่ให้เป็นการสร้างภาระให้แก่พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ในการจัดให้มีทุนประเดิมพรรคการเมืองในการคงสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามความในร่างมาตรา ๑๑๔

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า หากวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีทุนประเดิมพรรคการเมืองไม่ใช่สาระสำคัญของความเป็นพรรคการเมือง และผู้ประสงค์จะตั้งพรรคการเมืองมีหลักฐานพอสมควรประกอบกับมีเงินทุนสะสมเพียงพอ ก็สามารถให้จัดตั้งเป็นพรรคการเมืองหรือคงสภาพความเป็นพรรคการเมืองต่อไปได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑๔

มาตรา ๑๑๕

“มาตรา ๑๑๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง และคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองของพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง และคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองของพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่ข้อบังคับพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑๔ วรรคสอง จะกำหนดไว้เป็นประการอื่น”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๑๔ วรรคสอง ไม่ได้กล่าวถึงเรื่องข้อบังคับพรรคการเมือง ดังนั้น ในร่างมาตรา ๑๑๕ ความว่า “เว้นแต่ข้อบังคับพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑๔ วรรคสอง จะกำหนดไว้เป็นประการอื่น” อาจเป็นข้อความที่ไม่ถูกต้อง

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเรียม อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ที่มาของการตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองเป็นเรื่องที่ต้องกำหนดไว้ในข้อบังคับของพรรคการเมือง เมื่อบทเฉพาะกาลได้รองรับเรื่องการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองไว้แล้ว พรรคการเมืองต้องจัดทำข้อบังคับพรรคการเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น ข้อบังคับพรรคการเมืองตามความในร่างมาตรา ๑๑๔ วรรคสอง หมายถึง ข้อบังคับพรรคการเมืองเพื่อรองรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ควรบันทึกเป็นข้อสังเกตไว้ว่า ความว่า “เว้นแต่ข้อบังคับพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑๔ วรรคสอง จะกำหนดไว้เป็นประการอื่น” อาจมีเนื้อความที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากเรื่องการแก้ไขข้อบังคับพรรคการเมืองได้บัญญัติไว้แล้วในร่างมาตรา ๑๑๖

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑๕

มาตรา ๑๑๖

“มาตรา ๑๑๖ บรรดามติและข้อบังคับของพรรคการเมืองที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และยังใช้บังคับอยู่ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้พรรคการเมืองจัดให้มีหรือปรับปรุงข้อบังคับพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงข้อบังคับพรรคการเมืองตามกำหนดระยะเวลาดังกล่าว พรรคการเมืองนั้นจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับมิได้”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- กรณีที่พรรคการเมืองไม่จัดให้มีหรือปรับปรุงข้อบังคับพรรคการเมืองให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ พรรคการเมืองยังคงมีสภาพเป็นพรรคการเมือง แต่ไม่มีสิทธิส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ภายหลังจากที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกผ่านพ้นไปแล้ว แต่พรรคการเมืองก็ยังไม่จัดให้มีหรือปรับปรุงข้อบังคับพรรคการเมืองให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ บทลงโทษจะเป็นอย่างไร

- การให้พรรคการเมืองจัดให้มีหรือปรับปรุงข้อบังคับพรรคการเมืองให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับนั้น บุคคลหรือองค์กรใดจะเป็นผู้ตรวจสอบว่าพรรคการเมืองได้มีการแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับของพรรคการเมืองให้สอดคล้องกับความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีระเบียบรองรับเพื่อให้พรรคการเมืองสามารถแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับพรรคการเมืองให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยต้องส่งข้อบังคับพรรคการเมืองดังกล่าวให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับพรรคการเมืองมีขั้นตอนการดำเนินการกำหนดไว้ในบทบัญญัติหลักของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองแล้ว เมื่อพรรคการเมืองมีการแก้ไขข้อบังคับพรรคการเมืองก็ต้องส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตรวจสอบภายในเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ความในวรรคสองควรแก้ไขเป็นความว่า “ให้พรรคการเมืองจัดให้มีหรือปรับปรุงข้อบังคับพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงข้อบังคับพรรคการเมืองตามกำหนดระยะเวลาดังกล่าว พรรคการเมืองนั้นจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับมิได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑๖

มาตรา ๑๑๗

“มาตรา ๑๑๗ ให้พรรคการเมืองจัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองและส่งทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองดังกล่าว พร้อมรายการทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง และบัญชีการเงินของพรรคการเมืองและบัญชีการเงินของสาขาพรรคการเมืองแก่นายทะเบียนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่ง พรรคการเมืองนั้นจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับมิได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ควรกำหนดให้บัญชีการเงินของสาขาพรรคการเมืองให้นำไปรวมกับบัญชีการเงินของพรรคการเมืองเพื่อส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง ดังนั้น ควรแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ให้พรรคการเมืองจัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองและส่งทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองดังกล่าว พร้อมรายการทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง และบัญชีการเงินของพรรคการเมือง**และบัญชีที่ทรัพย์สินของสาขาพรรคการเมือง**แก่นายทะเบียนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ” นอกจากนี้ ความในวรรคสองควรแก้ไขเป็นดังนี้ “ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่ง พรรคการเมืองนั้นจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำหรับการเลือกตั้ง**ทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับมิได้**” เพื่อให้สอดคล้องกับความในร่างมาตรา ๑๑๖ วรรคสอง

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ความในวรรคสองควรแก้ไขเป็นดังนี้ “ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่ง พรรคการเมืองนั้นจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร**สำหรับพรรคเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับมิได้**”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑๗

มาตรา ๑๑๘

“มาตรา ๑๑๘ ให้กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกองทุนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๑๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑๙

“มาตรา ๑๑๙ ให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๑๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒๐

“มาตรา ๑๒๐ ในระยะเริ่มแรก การจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแก่พรรคการเมือง ซึ่งได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ไว้แล้ว ให้ดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จ แต่ยังมีให้จัดสรรให้แก่พรรคการเมืองจนกว่าพรรคการเมืองนั้นได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๖ และมาตรา ๑๑๗ เสร็จสิ้น”

ประเด็นการพิจารณา

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๖ และมาตรา ๑๑๗ เป็นบทบัญญัติเรื่องใด

นายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีธร อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๑๔ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการให้มีสมาชิก สาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ร่างมาตรา ๑๑๖ เป็นเรื่องการแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับพรรคการเมืองให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนี้ และร่างมาตรา ๑๑๗ เป็นเรื่องให้พรรคการเมืองจัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองและส่งทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองดังกล่าวพร้อมรายการทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง และบัญชีการเงินของพรรคการเมืองให้แก่นายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๒๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒๑

“มาตรา ๑๒๑ ให้อธิบดีกรมสรรพากรออกหลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ

ให้หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยอธิบดีกรมสรรพากรตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังคงบังคับใช้ต่อไปจนกว่าจะออกหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่ง”

ประเด็นการพิจารณา

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยอธิบดีกรมสรรพากรตามมาตรา ๕๘ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ปัจจุบันยังคงใช้บังคับอยู่หรือไม่

นายกิตติพล พัทธเดชชาพันธ์ ผู้อำนวยการฝ่ายกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ชี้แจงว่า หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบริจาคภาษีให้แก่พรรคการเมืองที่อธิบดีกรมสรรพากรออกประกาศตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังคงใช้บังคับอยู่ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับการบริจาคเงินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้เป็นเงินอุดหนุนแก่พรรคการเมืองตามร่างมาตรา ๕๕

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ ร่างมาตรา ๕๕ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กำหนดให้ผู้เสียภาษีเงินได้ที่มิใช่นิติบุคคลมีสิทธิแสดงเจตนาในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ให้รัฐนำเงินที่ตนได้เสียภาษีไว้ไปอุดหนุนให้พรรคการเมืองตามที่ตนระบุพรรคใดพรรคหนึ่งปีละห้าร้อยบาทได้ ซึ่งแตกต่างจากความในมาตรา ๕๘ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้สามารถแสดงเจตนาบริจาคได้ปีละหนึ่งร้อยบาท ดังนั้น ควรมีประกาศอธิบดีกรมสรรพากรออกมาแก้ไขจำนวนเงินที่สามารถบริจาคได้ต่อไป

นายกิตติพล พัทธเดชชาพันธ์ ผู้อำนวยการฝ่ายกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ชี้แจงว่า อธิบดีกรมสรรพากรจะออกหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบริจาคเงินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้เป็นเงินอุดหนุนแก่พรรคการเมืองใหม่ให้สอดคล้องกับความในร่างมาตรา ๕๕ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง โดยต้องทำความเข้าใจกับคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องดังกล่าว ซึ่งหากยังไม่มีประกาศอธิบดีกรมสรรพากรฉบับใหม่ออกมาใช้บังคับ ให้ใช้ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรฉบับเดิมไปพลางก่อนได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๒๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒๒

“มาตรา ๑๒๒ ให้บรรดาคดีที่ได้ดำเนินการไว้กับพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และอยู่ระหว่างดำเนินการ เว้นแต่การดำเนินการเรียกคืนเงินสนับสนุน การชำระบัญชี การดำเนินคดีใด ๆ และกระบวนการเพื่อชำระค่าปรับทางปกครองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้คงดำเนินการต่อไป โดยจะดำเนินการอย่างไรนั้นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๑๒๒ สามารถใช้บังคับในทางปฏิบัติได้หรือไม่

นายกิตติพล พัทธเดชชาพันธ์ ผู้อำนวยการฝ่ายกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ชี้แจงว่า พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองและถูกเรียกคืนนั้น ปัจจุบันคณะกรรมการการเลือกตั้งยังไม่ได้รับคืนจากพรรคการเมืองจำนวนประมาณสามสิบล้านบาท ทั้งนี้ ตั้งข้อสังเกตความว่า “เว้นแต่การดำเนินการเรียกคืนเงินสนับสนุน การชำระบัญชี การดำเนินคดีใด ๆ และ

กระบวนการเพื่อชำระค่าปรับทางปกครอง” หมายความว่า หากพรรคการเมืองใดยังมีคดีค้างพิจารณาอยู่ หรือมีกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องเรียกคืนเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ถือว่ายกประโยชน์ให้แก่พรรคการเมืองไม่ต้องชดใช้เงินคืนคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๑๒๒ หมายความว่า เรื่องใดที่ดำเนินการไว้กับพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และอยู่ระหว่างดำเนินการ ให้คงดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จหรือไม่

นายพัชโรดม ลิ้มปชเชีร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า หลักคิดในการยกร่างมาตรานี้ของประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในเบื้องต้นจะยกประโยชน์โดยไม่ลงโทษพรรคการเมือง เฉพาะการดำเนินการของพรรคการเมืองตามร่างมาตรา ๑๒๒ แต่ไม่ยกเว้นโทษให้แก่การกระทำการที่มีลักษณะเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ ควรตั้งเป็นข้อสังเกตว่าเงินสนับสนุนพรรคการเมือง เป็นเงินที่ได้รับการจัดสรรมาจากเงินภาษีของประชาชน เมื่อพรรคการเมืองได้รับไปแล้วไม่นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ก็ควรจะทำให้มีการเรียกเงินดังกล่าวคืนจากพรรคการเมือง รวมถึงการชำระบัญชีการดำเนินคดีใด ๆ และกระบวนการเพื่อชำระค่าปรับทางปกครองก็ควรให้มีการดำเนินการต่อไป จึงไม่มีความจำเป็นต้องยกเว้นหรือยกประโยชน์ให้แก่พรรคการเมือง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๒๒

มาตรา ๑๒๒/๑

“มาตรา ๑๒๒/๑ บรรดาผู้ซึ่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งซึ่งศาลมีคำสั่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และยังไม่พ้นระยะเวลาที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นับต่อเนื่องไปจนครบกำหนดตามระยะเวลาที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ ความในร่างมาตรา ๑๒๒/๑ กล่าวถึงเฉพาะผู้ซึ่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งซึ่งศาลมีคำสั่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ยังมีผู้ซึ่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้น ควรบันทึกเป็นข้อสังเกตไว้ว่า เมื่อถึงการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาต้องนำความในลักษณะตามร่างมาตรา ๑๒๒/๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองไปบัญญัติไว้ด้วย และตั้งข้อสังเกตว่าพรรคการเมืองที่ถูกยุบพรรคไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น ไม่ได้นำมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนี้ว่าจะให้มีผลเป็นการยุบพรรคต่อไปหรือไม่ มีแต่เพียงการบัญญัติความในร่างมาตรา ๑๒๒วรรคสองที่กล่าวถึงเรื่องพรรคการเมืองที่ถูกยุบเท่านั้น

นายพัชโรดม ลิ้มปชเชีร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๑๒

วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปที่กำหนดห้ามตั้งพรรคการเมืองโดยใช้ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพ เครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ถูกยุบและยังไม่พ้นยี่สิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองถูกยุบ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๒๒/๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒๓

“มาตรา ๑๒๓ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้มีระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ และคำสั่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ในระหว่างดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้บรรดาประกาศ ข้อบังคับ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ยังมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

บรรดาประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าเป็นของเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๒๓ โดยไม่มีการแก้ไข

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาทบทวนบทกำหนดโทษ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา เริ่มตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๐๙ เป็นต่อไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๑๐๙

“มาตรา ๑๐๙ ข้าราชการการเมืองผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ควรตัดคำว่า “ข้าราชการการเมือง” ออก เนื่องจากความในร่างมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง หมายความว่าถึงข้าราชการการเมืองอยู่แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๐๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๙ **ข้าราชการการเมือง**ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี”

มาตรา ๑๐๙/๑

“มาตรา ๑๐๙/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษประหารชีวิต

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งให้ระวางโทษประหารชีวิต ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- กรณีฝ่าฝืนร่างมาตรา ๖๕ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งห้ามมิให้พรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใด เรียก รับ หรือยอมจะรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นจากผู้ใดเพื่อแต่งตั้งหรือสัญญาว่าจะแต่งตั้งหรือเพราะเหตุที่ได้แต่งตั้งให้ผู้นั้นหรือบุคคลใดดำรงตำแหน่งในทางการเมือง หรือตำแหน่งใดในการบริหารราชการแผ่นดินหรือในหน่วยงานของรัฐ ต้องระวางโทษประหารชีวิต แต่เหตุใดกรณีตามร่างมาตรา ๑๐๘ หากมีการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ ซึ่งห้ามมิให้พรรคการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองสนับสนุนหรือส่งเสริมบุคคลใดไม่ว่าด้วยวิธีการใด ให้กระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศหรือราชการแผ่นดินหรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ กลับมีระวางโทษเพียงจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งที่การกระทำตามความในร่างมาตรา ๖๒ เป็นการกระทำที่ร้ายแรงมาก ดังนั้น ควรกำหนดโทษของการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ ให้มีความร้ายแรงยิ่งขึ้น

- การกำหนดอัตราโทษควรมีความสัมพันธ์กับลักษณะของการกระทำความผิด ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๓ อันเป็นความผิดฐานเป็นกบฏ กล่าวคือ เป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ซึ่งมีระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต อย่างไรก็ตาม ความในร่างมาตรา ๖๒ เป็นกรณีที่พรรคการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองสนับสนุนหรือส่งเสริมบุคคลใดไม่ว่าด้วยวิธีการใด ให้กระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการกระทำความผิดดังกล่าว ซึ่งเป็นเพียงการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการกระทำความผิด แตกต่างจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๓ ที่เป็นการกระทำความผิดเองโดยตรง ดังนั้น การกระทำที่ฝ่าฝืนความในร่างมาตรา ๖๒ อาจได้รับโทษเบากว่าความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๓

- พรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหารประเทศ หากกระทำการสนับสนุนหรือส่งเสริมบุคคลใดไม่ว่าด้วยวิธีการใด ให้กระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศหรือราชการแผ่นดิน หากเป็นพรรคการเมืองควรลงโทษยุบพรรคการเมือง และหากเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองควรลงโทษประหารชีวิต

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม สอบถามว่า คำว่า “พรรคการเมือง” กับคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง” แตกต่างกันอย่างไร หากใช้คำว่า “พรรคการเมือง” อย่างเดียว โดยให้หมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองด้วยจะเหมาะสมหรือไม่

- มีกรรมการแสดงความคิดเห็นว่า พรรคการเมืองมีลักษณะเป็นนิติบุคคล ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งรวมถึงกรรมการบริหารพรรคการเมืองด้วย ทั้งนี้ หากหัวหน้าพรรคการเมืองกระทำความผิดเสมือนกับผู้แทนนิติบุคคลกระทำความผิด จึงต้องถือว่าพรรคการเมืองกระทำ

ความผิดด้วย สำหรับความในร่างมาตรา ๑๐๙/๑ ลักษณะการกระทำความผิดมีลักษณะเดียวกับกรณี
เจ้าพนักงานเรียกรับสินบนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ดังนั้น ควรกำหนดโทษ เช่นเดียวกับ
ความผิดกรณีเจ้าพนักงานเรียกรับสินบนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๑๐๙/๑

มาตรา ๑๑๐

“มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๑๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑๑

“มาตรา ๑๑๑ หน่วยงานตามมาตรา ๖๘ ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี
หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ แสดงความเห็นว่ หน่วยงานตามมาตรา ๖๘ มีฐานะเป็น
นิติบุคคลไม่ใช่บุคคลธรรมดา จึงไม่สามารถถูกลงโทษจำคุกได้ ดังนั้น ควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑๑
เป็นดังนี้ “**หน่วยราชการส่วนราชการ ๖๘** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับ
ไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๑๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑๑ **หน่วยราชการส่วนราชการ ๖๘** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี
หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๑๑/๑

“มาตรา ๑๑๑/๑ พรรคการเมืองใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๙ วรรคสอง ต้องชำระค่าปรับทางปกครอง
ไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนี้ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องค่าปรับ
ทางปกครอง ดังนั้น ควรเปลี่ยนโทษค่าปรับทางปกครองเป็นโทษปรับทางอาญาแทน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑๑/๑

มาตรา ๑๑๑/๒

“มาตรา ๑๑๑/๒ พรรคการเมืองใดไม่รายงานหรือรายงานเท็จอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๗๓/๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- พรรคการเมืองมีสถานะเป็นนิติบุคคลไม่สามารถถูกลงโทษจำคุกได้

นายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีธร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า หากเป็นกรณีที่ พรรคการเมืองเป็นผู้กระทำความผิดจะบัญญัติลักษณะความผิดและโทษไว้ในร่างมาตรา ๑๑๓/๑

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กรณีกล่าวถึงโทษของบริษัทต่าง ๆ หากไม่รายงานหรือรายงานเท็จ เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจก็จะมีบทลงโทษจำคุกเช่นกัน โดยจะมีภาระบรูายละเอียดขยายความในลักษณะว่า “กรณีบริษัทกระทำความผิดให้หมายถึงบุคคลใดกระทำความผิด”

- ร่างมาตรานี้ใช้คำว่า “พรรคการเมือง” อาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความได้ เนื่องจาก พรรคการเมืองมีฐานะเป็นนิติบุคคลไม่อาจถูกลงโทษจำคุกได้ ดังนั้น จึงเสนอให้พิจารณาใช้ถ้อยคำอื่นแทน

- ผู้ที่ต้องรับโทษตามความหมายของคำว่า “พรรคการเมือง” หมายความว่าหัวหน้าพรรคการเมือง เท่านั้น หรือหมายความรวมถึงกรรมการบริหารพรรคการเมือง และเหรัญญิกพรรคการเมืองด้วย

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความว่า “พรรคการเมือง” ตามร่างมาตรานี้ความหมายถึงผู้มีหน้าที่ดำเนินการตามที่กำหนดใน ร่างมาตรา ๗๓/๒ วรรคหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้พรรคการเมืองมีหน้าที่จัดทำรายงานการเงินที่พรรคการเมือง ได้รับการจัดสรรตามมาตรา ๗๓/๑ เสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าได้นำไปใช้เพื่อกิจการใดของ พรรคการเมือง หากพรรคการเมืองไม่รายงานการเงินที่ได้รับการจัดสรรหรือไม่ หากผู้นั้นไม่รายงานหรือ รายงานเท็จต้องระวางโทษตามร่างมาตรานี้ ส่วนกรณีผู้ใดจะต้องรับผิดชอบพรรคการเมืองนั้น ได้กำหนดไว้ ในร่างมาตรา ๑๑๓/๑ แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑๑/๒

มาตรา ๑๑๒**ประเด็นการพิจารณา**

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ เสนอตัดร่างมาตรา ๑๑๒ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๑๒ ออกทั้งมาตรา ตามที่คณะอนุกรรมการเสนอ

มาตรา ๑๑๒/๑

“มาตรา ๑๑๒/๑ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และเหรัญญิก พรรคการเมืองผู้ใดนำหรือยินยอมให้บุคคลอื่นนำเงินหรือทรัพย์สินของพรรคการเมืองไปใช้จ่ายเพื่อ

ประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๗๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ร่างมาตราชี้กำหนดโทษกรณีที่มีการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๗๗ ประกอบร่างมาตรา ๗๖ ที่กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และเหรัญญิกพรรคการเมือง ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบและควบคุมมิให้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินของพรรคการเมืองไปใช้จ่ายเพื่อการอื่นใด นอกจากเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของพรรคการเมือง และสมาชิกของพรรคการเมือง และค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมือง อย่างไรก็ตาม ร่างมาตรา ๗๖ อาจเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ซ้ำซ้อนกับหลักเกณฑ์การใช้เงินตามร่างมาตรา ๗๓/๒ แม้ว่าร่างมาตรา ๗๓/๒ จะกำหนดหลักเกณฑ์การใช้เงินไว้ในลักษณะที่กว้างกว่าร่างมาตรา ๗๖ ก็ตาม ดังนั้น ควรกำหนดหลักเกณฑ์การใช้เงินของทั้งสองมาตราให้สอดคล้องกัน

- ร่างมาตรา ๗๓/๒ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินที่พรรคการเมืองได้รับจากการจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองว่าพรรคการเมืองจะนำไปใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมืองมิได้ ดังนั้น ควรตัดคำว่า “ค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมือง” ในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๗๖ ออกเพื่อให้สอดคล้องกันด้วย

- ความหมายของคำว่า “ค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมือง” ที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗๓/๒ หมายถึง การใช้จ่ายเงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนในการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งแตกต่างกับความหมายของคำว่า “ค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมือง” ในร่างมาตรา ๗๖ ซึ่งหมายถึงการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองนั้น ๆ ในการบริหารพรรคการเมือง โดยมีใช้เงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑๒/๑

มาตรา ๑๑๓

“มาตรา ๑๑๓ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิษุทธิ์ อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตราชี้เป็นการกำหนดโทษกรณีที่พรรคการเมืองสิ้นสภาพ หรือถูกยุบพรรคการเมือง ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งบัญชีและงบแสดงฐานะทางการเงิน รวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรรคการเมืองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองสิ้นสภาพ หรือถูกยุบพรรคการเมือง ต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อดำเนินการชำระบัญชี

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑๓

มาตรา ๑๑๓/๑

“มาตรา ๑๑๓/๑ ในกรณีที่พรรคการเมืองเป็นผู้กระทำความผิด ถ้าการกระทำความผิดของพรรคการเมืองนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของหัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของพรรคการเมืองนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้พรรคการเมืองนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ร่างมาตรานี้ นำหลักการมาจากกฎหมายใด และการกระทำความผิดของบุคคลใดบ้างที่จะถือว่าเป็นการกระทำความผิดของพรรคการเมือง กรณีเหรียญกษาปณ์พรรคการเมืองซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องการเงินกระทำความผิด จะถือว่าเป็นการกระทำของพรรคการเมืองด้วยหรือไม่

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้เป็นกรณีที่พรรคการเมืองถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดแต่ภายหลังพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของหัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง ภายในขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของพรรคการเมือง บุคคลเหล่านั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น และพรรคการเมืองต้องร่วมรับผิดชอบด้วย สำหรับเหตุผลที่กำหนดหลักการในลักษณะดังกล่าว เนื่องจากที่ผ่านมาจะกำหนดให้เป็นบทสันนิษฐานของกฎหมายว่าหากพรรคการเมืองกระทำความผิด ให้หัวหน้าพรรคการเมืองต้องรับผิดชอบในการดำเนินการของพรรคการเมืองนั้นด้วย ซึ่งการกำหนดหลักการในลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็นหลักการที่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ประกอบกับศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยว่า บทสันนิษฐานของกฎหมายที่ให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบกับนิติบุคคลด้วย เป็นการกำหนดบทสันนิษฐานของกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การร่างมาตรา ๑๑๑/๒ มาตรา ๑๑๒/๑ และมาตรา ๑๑๓/๑ คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ จึงยกร่างเพื่อให้สอดคล้องกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น รูปแบบการยกร่างมาตรา ๑๑๓/๑ ถือเป็นหลักการใหม่ในการบัญญัติกฎหมาย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑๓/๑

มาตรา ๑๑๓/๒

“มาตรา ๑๑๓/๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีด้วย โดยความผิดนั้นไม่มีกรณีให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดดังกล่าวได้

เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเชิฐียร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสาม เป็นต้นว่า “ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป”

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ผู้ที่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับตามร่างมาตรา ๑๑๓/๒ คือคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ และควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจมอบหมายให้บุคคลอื่นเปรียบเทียบปรับแทนได้ด้วย เช่น นายทะเบียนพรรคการเมือง เป็นต้น

- สนับสนุนหลักคิดที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจมอบหมายให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเปรียบเทียบปรับได้ เพื่อเป็นการลดภาระงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่ต้องอยู่ในการกำกับของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑๓/๒

มาตรา ๑๑๓/๓

“มาตรา ๑๑๓/๓ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หากผู้กระทำความผิดไม่มาพบเจ้าพนักงานหรือศาลตามคำสั่งหรือหมายของศาล แล้วแต่กรณี โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เกินสองครั้งติดต่อกันขึ้นไป ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานหลบหนีการดำเนินกระบวนการพิจารณา และให้ศาลมีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาฝ่ายเดียวต่อไปโดยไม่มีจำเลย จนเสร็จสิ้นได้

ผู้กระทำความผิดฐานหลบหนีการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- หลักการตามร่างมาตรานี้ มีการกำหนดไว้ในกฎหมายอื่นหรือไม่

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้เป็นการกำหนดหลักการขึ้นใหม่ เหตุผลเนื่องจากในอดีตมีประเด็นปัญหาว่าผู้กระทำความผิดไม่มาพบเจ้าพนักงานหรือศาลตามคำสั่งหรือหมายของศาลโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรทำให้ศาลไม่สามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีต่อไปได้ รวมทั้งกฎหมายเดิมไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจศาลพิจารณาคดีรับหลังจำเลยในกรณีที่จำเลยหลบหนีได้ ดังนั้น หลักการที่กำหนดตามร่างมาตรานี้จะเป็นการแก้ไขปัญหาการหลบหนีของผู้กระทำความผิดและศาลมีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาฝ่ายเดียวกลับหลังจำเลยได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า วิธีพิจารณาความอาญาตามหลักสากล การพิจารณาและการสืบพยานในคดีอาญาศาลต้องกระทำต่อหน้าจำเลย แต่ความตามร่างมาตรานี้กำหนดให้พิจารณาลับหลังจำเลยได้นั้นจะขัดต่อหลักการดังกล่าวหรือไม่ ดังนั้น เพื่อความละเอียดรอบคอบคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญควรพิจารณาทบทวนร่างมาตรานี้ โดยนำหลักการของปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมาประกอบการพิจารณาในการกำหนดหลักการของร่างมาตรานี้

- วิธีพิจารณาความอาญาของประเทศฝรั่งเศส กำหนดหลักการว่าศาลมีอำนาจพิจารณา และการสืบพยานลับหลังจำเลยซึ่งหลบหนีการดำเนินกระบวนการพิจารณาได้ เว้นแต่จำเลยตามคำพิพากษา ได้มาปรากฏตัวต่อศาลแล้ว ต้องให้สิทธิแก่จำเลยในการขอพิจารณาคดีใหม่ได้ และต้องให้สิทธิจำเลยแถลง ต่อศาลว่าเหตุใดจึงไม่สามารถมาพบศาลตามหมายเรียกได้ และให้ศาลพิจารณาว่ามีเหตุอันสมควรที่จะให้ พิจารณาคดีใหม่หรือไม่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑๓/๓

จากนั้นที่ประชุมได้พิจารณาเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลพรรคการเมืองที่อยู่ระหว่างการฟ้องคดีแพ่ง เรียกคืนเงินกองทุน เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองและตารางสรุปค่าปรับทางปกครองตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

นายกิตติพล พัทธเดชชาพันธ์ ผู้อำนวยการฝ่ายกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ชี้แจงว่า จำนวนพรรคการเมืองที่อยู่ระหว่างการฟ้องคดีแพ่งเรียกคืนเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มีจำนวน ๒๑ พรรคการเมือง เป็นเงินจำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๕,๔๒๕,๑๙๙.๕๕ บาท ส่วนพรรคการเมืองที่อยู่ระหว่างการฟ้องคดีแพ่งเรียกคืนเงินกองทุนหลังการตรวจสอบเอกสารหลักฐานอันเป็นการดำเนินการ ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีจำนวน ๑๑ พรรคการเมือง เป็นเงินจำนวนรวมทั้งสิ้น ๕,๒๙๒,๑๓๗.๘๕ บาท รวมยอดเงินที่เรียกคืนตามบทบัญญัติ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๓๐,๗๑๗,๓๓๗.๔๐ บาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙) รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ

นายกิตติราช บุรณสิทธิเวช นิตกร ชี้แจงว่า ค่าปรับทางปกครองนับแต่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับมีการออกคำสั่งปรับทางปกครอง ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมจำนวน ๔๘๗ คำสั่ง รวมเป็นค่าปรับทางปกครองจำนวนทั้งสิ้น ๗,๗๐๖,๘๐๐ บาท มีการชำระค่าปรับทางปกครองแล้ว จำนวน ๓๒๔ คำสั่ง รวมเป็นเงิน ๓,๙๓๙,๖๐๕.๐๔ บาท และค้างค่าปรับทางปกครองอีก จำนวน ๑๔๕ คำสั่ง รวมเป็นเงิน ๓,๕๖๘,๔๙๔.๙๖ บาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙) รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถเรียกคืนเงิน จากพรรคการเมืองตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ครบถ้วนแล้วหรือไม่ และพรรคที่ถูกเรียกคืนเงินในปัจจุบันยังดำเนินกิจกรรมทางพรรคการเมือง อยู่หรือไม่

นายกิตติพล พัทธเดชชาพันธ์ ผู้อำนวยการฝ่ายกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ชี้แจงว่า การฟ้องคดีแพ่งต่อพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง แตกต่าง กับการฟ้องคดีแพ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เนื่องจากการฟ้องคดีตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ บริษัทจำกัดจะเลิกได้ต้องชำระบัญชีก่อน แต่คดีพรรคการเมืองเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ ยุบพรรคการเมืองทำให้พรรคการเมืองสิ้นสุดความเป็นพรรคการเมืองตามกฎหมายก่อนมีการชำระบัญชี ทำให้เกิดปัญหายุ่งยากในการติดตามหัวหน้าพรรค หรือกรรมการบริหารพรรคให้ชำระหนี้ ส่งผลให้ไม่ได้รับ

เงินคืน ดังนั้น ในทางปฏิบัติการฟ้องร้องเรียกเงินคืนจากพรรคการเมือง โดยส่วนใหญ่จะได้รับเงินคืนในชั้นการดำเนินคดีของพนักงานอัยการ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๕ นาฬิกา

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพณ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นางสาวศิริินภา จันทรหงษ์

นิติกรปฏิบัติการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๒

นายอัครเดช คนชื่อ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานคณะกรรมการการปกครอง

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์

วรรณวิภา เนตรประไพ/พิมพ์

ภัทธรันันท์/พิมพ์